

בש"ד

שירת האזינו

פרק לב, פסוקים א-מג

אורן נויבירט

חלק א'

פסוקים א-ו – דרכי ה' ישרים והגוניים

"הצור תמים פָּעַלוּ בְּיַבְלָן דָּרְכֵיכֶם מִשְׁפָט

אל אֱמֹנוֹנָה וְאֵין עֹול צְדִיק וִישָׁר הַוָּא" (ד)

רכ"י: אל אמונה – לכאלה ליליקים לדקtaşם לעולם ה'ה.

ולף על פי צמלחן היה תגמולם, כופו להמן היה לבליו.

אין עול – אף לצעדים מצאלים צכל לדקtaşם בעולם ה'זה.

חלק ב'

פס' ז-יב – ה' בחר בעמ"י ומשגיח עליהם

"בְּיַחֲלֵק הָעָם יַעֲקֹב חֶבֶל נִמְלָטוּ... בְּנֶשֶׁר יַעֲיר קְנוּ עַל
אָזְלִיו יַרְחֵף יַפְרֵשׁ כְּנֶפֶיו יַקְהַהוּ יְשָׁאָהוּ עַל אַבְרָהָמוֹ" (יא)

לצ"י:

א. {רְחָמִים} בְּנֶשֶׁר יַעֲיר קְנוּ – נהגס צְלָחָמִים וּכְחָמָלָה כְּנֶצֶל הַזֶּה לְחָמָנִי
על כְּנֶיו וְלֹאִינוּ נְכַנֵּם לְקָנוּ פְתֻחוֹס עַל צְהֽוֹן מִקְצָקָץ וּמַטְרָף עַל כְּנֶיו כְּנֶפֶיו
כִּין חַיָּן לְחַיָּן כִּין זָוֶה לְחַכְלָתָה, כָּלִי צְיַעֲלוּ כְּנֶיו, וַיַּהֲיֵה כְּהָס כָּחַ לְקַבְּלוֹ.
ב. {דָּאגָה} יַפְרֵשׁ כְּנֶפֶיו יַקְהַהוּ – כְּצַדְלָה לִיטָּלָן מִמְקוֹס לְמִקְסָס חַיָּנוּ נוֹטָלָן
כְּלָגְלִיו כְּצַחַל עַוְפּוֹת, לְפִי צְצַחַל עַוְפּוֹת יַלְחִים מִן הַנֶּצֶל, צְהֽוֹן מְגַבֵּיה לְעוֹז
וּפּוֹלָח עַלְיָהָם, לְפִיכְךָ נוֹצָחָן כְּלָגְלִיו מִפְנֵי הַנֶּצֶל, חַכְלָה הַנֶּצֶל חַיָּנוּ יַלְחָה מִן
הַחַזְקָה לְפִיכְךָ נוֹצָחָן עַל כְּנֶפֶיו. חֹומֶל מוֹטָב צִיכְנָם הַחַזְקָה זַיְן וְלֹא יַכְנֵם כְּבָנִי...

חלק ג'

פס' יג-יח – ה' נתנו שפע לעמ"י, ולמרות זאת –
ואולי דוקא בגלל השפע – עזבו אותו

"ירַבְהוּ עַל בָּמֹתִי אָרֶץ וַיַּאֲכֵל תְּנוּבַת שְׁדִי...
וַיִּשְׁמֹנוּ יִשְׂרָאֵל וַיַּבְעַט שְׁמִינִית עַבִּית כִּשְׁיִת
וַיַּטְשֵׁא לְוַת עַשְׁהוּ וַיַּנְבֵּל צָור יְשֻׁעָתוֹ" (יג, טו)

亂"י: וַיַּאֲכֵל תְּנוּבַת שְׁדִי – הללו פילות חלץ יסלהל זקלים
לנווב ולהתבצל מכל פילות החלומות.
וַיַּנְבֵּל צָור יְשֻׁעָתוֹ – גנחו וביזחו...

חלק ד'

פס' יט-כו – ה' יעניש את עמיי בהסתרת פנים

**"ויאמר אסתירה פני מהם אראה מה אחראיתם כי
דור תהפכת מה בנים לא אמן בם" (כ)**

הרא"ש:

"ויאמר אסתירה פני מהם. כתרגומו 'אסלק שכינתי
מנהו', ומאחר שאני מסלק אראה מה אחראיתם, מה יועילו
לهم אותם אלוהות שבחרו.

כי דור תהפכות מה שהופכים הטובה שעשית עמהם
לרעה שהרי הם כופרים بي ומאסים במצותי".

חלק ה'

פסוקים כז-לה – עמיים אחרים יפגעו בעמ"י.

אם יצליחו לנצחו אין זה מפארת כוחם, אלא עונש מה'.

"לוֹלִי בָּעֵס אֹיְב אָגוֹר פֹּנוּ יַנְפְּרוּ צְרִימָוּ פֹּנוּ יַאֲמְרוּ יָדָנוּ

רַמָּה וְלֹא ה' פָּעֵל בָּל זָאת" (כז)

亂"י: לוֹלִי בָּעֵס אֹיְב אָגוֹר – ...הָס יוּכָל לְהָס וַיְצַחַתֵּס
יַתְלֵה הַגְּלוֹלָה כֵּו וְצַחַלְתֵּו, וְלֹא יַתְלֵה הַגְּלוֹלָה כֵּי, וְזֶהוּ
צְנַחַמֵּל "פֹּנוּ יַנְכְּלוּ לְרִימָוּ", יַנְכְּלוּ שְׁלָכָל לְתַלּוֹת גְּכוֹלָתִי
בְּנָכְלִי, צְחַיּוּ הַגְּלוֹלָה צֶלֶוּ.

חלק ו'

פס' לו- מג – ה' יסלח לעמ"י וייפרע מהאויבים

"הַרְגִּינוּ גּוֹיִם עָמוֹ בַּיْ دָם עֲבָדֵיו יִקְזֹם וְנֶקֶם יִשְׁיב

לְצָרֵיו וּכְפָר אֶדְמָתֹו עָמוֹ" (מג)

רכ"י: הרניינו גוים עמו – לחוותו הזמן זכחו הלחומות حت' יצלחלו
לחו מה זכחה צל חומה זו צלבכו נתקב"ה ככל התלהות
צעבלו עליהם ולוח עזזהו, يولניש היו בטוויזו ובזכחו.
בי דם עבדיו יקום – צפיפות למשם כמזהמו.

וכפר אדמתו עמו – ויפיימ למדתו ועמו על הלחות צעבלו
עליהם וצעצה להם הלויכ. וככל – לazon לרוי ופיום...

לצג"ס: הרניינו גוים – ... וכן יעצה לכט חס תילחוכו ותעבלו חותם.

שירת האזינו – שאלות

1. מהם ששת החלקים שמצוים בשירת האזינו?
2. א. במה מתבטאת ישותו של ה' ? ב. כיצד תיתכן מציאות של צדיק ורע לו, רשע וטוב לו? (ראו בראשי לפסוק ד)
3. "כנשֶׁר יִעַר קְנוֹ, עַל גּוֹזְלֵיו יַרְחַף..." (פסוק יא). א. מיהו הנשר ומיתם הגוזלים? ב. מה הדימוי לנשר בא ללמד? (ציינו 2 דברים)
4. א. מהו השבע שנוטן ה' לישראל? ב. למה עלול לגרום שפע זה?
5. מה יעשה ה' לאחר שעם ישראל יחטא (מה העונש שיקבלו)?
6. מה הבשורה הטובה שמובאות בסוף השירה?

נקודות להדגשה

- בשירת האזינו נכללים הנושאים הבאים : א. **דרבי ה' ישרים והגוניים** : ה' ייתנו שכרצדיקים, ועונש – לרשעים. השכר של הצדיקים הוא בעולם הבא (לכן ייתכן שלצדיק יהיה רע בעולם הזה), וכן העונש של הרשעים הוא בעולם הבא (לכן ייתכן שלרשע יהיה טוב בעולם הזה). ב. **ה' בחר בעמ"י ומשגיח עליהם** : ה' מרחם על עמ"י ודואג להם ; כמו הנשר שמרחם על בניו (ועל בן מרעייש לפניו כניסה לכאן כדי שלא להבהילם) וגם דואג להם (על בן נושאם על כתפיו כדי להגן עליהם). ג. **ה' נותן שפע לעמ"י, ולמרות זאת יעזבו אותו** : ה' נתן לעמ"י את ארץ ישראל – ארץ שיש בה כל טוב. למרות השפע (ואולי דווקא בגל השפע שעלול להוביל לתחושת "כחיו ועוצמת ידיו" ולשחתה ה') הם יעזבו את ה'. ד. **ה' יענייש את עמ"י בהסתרת פנים** : אחרי שעמ"י יפרו את הברית (כלומר יעזבו את ה', לא ישמעו בקולו), ה' יענייש אותם ויסתיר פניו מהם, ככלمر לא ישגיח עליהם, וממילא לא ירחם עליהם ולא יdag להם (בשונה מזמן שבו שומעים בקול ה' – שמשגיח עליהם, כניל בנושא ב'). ה. **עמים אחרים יפגעו בעמ"י** : בעת של הסתרת פנים (כמו שהיתה אולי בתקופת השואה) עמים אחרים יכולים לפגוע בעמ"י בצורה קשה ואכזרית. אם יצליחו בכך, אין זה מפאת כוחם וגבורתם, אלא מפני שהיא מעונייש את עמ"י ואיינו עוזר להם. ו. **ה' יסלח לעמ"י וייפרע מארגונים** : בסופה של דבר ה' יסלח לעמ"י (או מפני שיראה בצרתם וירחם עליהם, או בזכות שישבו בתשובה ויעבדו אותו) וייפרע מארגונים שפגעו בהם.

מיתתו של משה

פרק לב, פסוקים מד-נב

מיתה של משה – שאלות

1. "עִבָּא מֹשֶׁה וַיֹּאמֶר אֶת כֹּל דְּבָרֵי הַשִּׁקְרָה הַזֹּאת בָּאָזְנֵי הַעַם הַוָּא
וְהוֹשֵׁעַ בֶּן נוּן" (פסוק מד). **א.** מדוע אמר משה את שירות האזינו
כשלצדו נמצא יהושע? **ב.** מדוע נקרא כאן "יהודים"? (ראו בראש"י)
2. "וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה פְּאַרְיכוּ יָמִים עַל הַאֲדָמָה" (פסוק מו). **בָּזְכוֹת אַיִזָּה**
"דבר" יזכור בנ"י לאריכות ימים בארץ?
3. "וַיֹּאמֶר הִי אֶל מֹשֶׁה בְּעֵצֶם הַיּוֹם הַזֶּה לֵאמֹר...". (מח). **א.** מה נצטווה
משה לעשות בעצמו (באמצע) היום? **ב.** מדוע דוקא באמצע היום?
4. **לאיזו מיתה זכה משה? ומายלו מילויים לומדים זאת?**
5. **מדוע לא זכו משה ואהרן להיכנס לארץ? (היעזרו בראש"י לפס' נא)**

נקודות להדגשה

- משה אמר לבניי את שירת האזינו בnocחות יושע בן נון. רשיי מסביר שהדבר נעשה באופן זהה, כדי שכולם יראו שימושה נתן את הסכמתו לכך שהיושע יהיה מחליפו (שלא יטعنו שתפס את המנהיגות בכוח הזרוע).
- רשיי מציין שנראה כאן הושע, כדי ללמד שלא התגאה, "שאע"פ שנייתה לו גדולה השפיר עצמו כאשר מתחילתו" [לפני שנוספה האות י' לשם].
- משה מדגיש שוב את החשיבות **לשמור ולקיים את כל דברי התורה – ובזכות הדבר הזה יזכו לאריכות ימים בארץ.**
- ה' אומר למשה "בעצם היום" לעלות להר נבו, לראות את ארץ ישראל ולמות שם על ההר. משה נצטווה לעלות להר "בעצם היום", כולם באמצע היום (כשאור היום חזק), כדי שכולם יראו שימושה הולך למות ושמנהיגותו מסתיימת, וכן שלא יהיה להם "פתחון פה", כולם שלא יכולים לטעון שאם היו רואים אותו הולך – היו מונעים זאת ממנו (רשוי).
- ה' מבשר למשה שהוא ימות "כאשר מת אהרון אחיך", כולם שימות מיתת נשיקה (ללא סבל).
- בסוף הפרק מצוינת הסיבה לכך שימוש ואהרן לא נכנסו לארץ, מפני שהיכו על הסלע במקום לדבר אליו; ובכך פגמו בקידוש ה' (שכן יציאת מים מסלע בעקבות דברור היא ללא ספק תופעה פלאית – נס ממשים, ועוד יציאת מים בעקבות הכהה עליו עלולה להתפרש כתופעה טبيعית).